

Список использованной литературы

1. Дятлов А.Н. Общий менеджмент: Концепции и комментарии: Учебник/ А.Н. Дятлов, М.В. Плотников, И.А. Мутовин// М.: - Альпина Бизнес Букс. – 2007. – 400с.
2. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента/ М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури// М. – 1992. – 422с.
3. Пастухова И.В. Определение целей разных систем оценок персонала / И.В. Пастухова // Вестник МГУ. – 1996. – № 1. – с. 55

Катана Сергій Анатолійович,

студент спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету,
м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Славина Н.А.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стратегічне управління являє собою процес, що визначає послідовність дій організації при розробці й реалізації стратегії. Він включає постановку цілей, розробку стратегії, визначення необхідних ресурсів і підтримка взаємин із зовнішнім середовищем, які дозволяють організації досягати поставлених завдань. В ході здійснення стратегічного управління забезпечується розвиток організаційної системи. Характер розвитку залежить від продуманості, обґрунтованості сформованої стратегії та ефективності реалізації її в ході стратегічного управління.

У навчальній і науковій літературі по стратегічному управлінню й плануванню на підприємствах даються різні варіанти визначення терміна стратегія. Г. Мінцберг визначає поняття стратегії через так звану комбінацію 5-ти "П":

- стратегія – план дій;
- стратегія – прикриття, тобто дії, націлені на те, щоб перехитрити своїх супротивників;
- стратегія – порядок дій, тобто план може бути не реалізовано, але порядок дій повинен бути забезпечений у кожному разі;
- стратегія – позиція в навколишньому середовищі, тобто зв'язок зі своїм оточенням;
- стратегія – перспектива, тобто бачення того стану, до якого треба прагнути [3].

У загальному розумінні «стратегія» - це визначення основних і довгострокових цілей і завдань підприємства, затвердження курсу дій і розподіл ресурсів, необхідних для досягнення цих цілей [1]. Елементами стратегії є: цілі як стратегічні результати діяльності; політика як правила організації дій; плани як сукупність конкретних дій з урахуванням наявних ресурсів.

Довгострокове управління розвитком організацій, яке було характерним для радянської системи командного (директивного) планування, позбавляло підприємства можливості самостійно вибрати свою модель поведінки, оперативно реагувати на запити споживачів і обумовлювало інертність мислення керівників виробництва, але в такий спосіб державна централізована система планування контролювала рівень невизначеності зовнішніх впливів.

Планування стратегії здійснювалося з урахуванням сильних сторін фірми, але при її реалізації найчастіше виникала ситуація, коли сильних сторін виявлялося мало й знезацька оголювалися слабкі місця. Так, концепція стратегічного планування розширилася до стратегічного управління, що нарівні з формуванням стратегії повинно забезпечувати розвиток нових здатностей організації й успішне впровадження стратегії.

Мінцберг Г. виділив три моделі стратегій:

1. Планова модель: стратегія як результат обміркованого й усвідомленого планування, стратегія стандартизована, формалізована, припускає централізований штат її виконавців;
2. Модель підприємницького типу: стратегія формується в голові лідера-підприємця на базі персонального бачення ситуації і її розвитку, найчастіше напівусвідомлено, служить орієнтиром для прийняття конкретних рішень і детальних планів, дій. Недостатня усвідомленість виникнення й формування стратегії часто провокує її неповне розуміння персоналом, утворює ситуацію недовіри й нервовості;
3. Модель навчання на досвіді: стратегії формуються поетапно при домінуючому впливі з боку оточення, вимагає від керівництва чутливої реакції на сигнали середовища, може формуватися як спонтанно, так і керовано, рівень контролю при цьому невисокий, прогнози ринкової кон'юнктури не розробляються.

У цілому, користуючись типологією Г.Мінцберга, можна констатувати, що сьогодні в сільськогосподарських підприємствах України поки що домінують стратегії другого й третього типів, тобто або базовані на персональних лідерських можливостях і талантах, або сформовані переважно під впливом швидко змінюваної ситуації. В обох варіантах планомірна, формалізована розробка й реалізація стратегії або відсутня, або слабка й не професійна.

Таким чином, для організації системи управління стратегічним розвитком будь-якого підприємства, в тому числі сільськогосподарського, потрібно забезпечити інформаційно-аналітичними даними процеси прийняття стратегічних рішень, гнучкість й адаптивність організаційних структур, а також підготувати й провести заходи щодо формування психологічного клімату, що сприяє реалізації стратегії.

Список використаних джерел

1. Василенко В.О. Стратегічне управління підприємством / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. – Навчальний посібник. – Вид. 2-ге, виправл. і доп. За ред. Василенка В.О. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 400 с.
2. Гірняк О.М. Менеджмент / О.М. Гірняк, П.П. Лазановський.- Підручник для студентів вищих закладів освіти. – Л.

Кафтан Оксана Вікторівна,

студентка спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ткачук В. В.

ПРОЦЕСИ І МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

В умовах ринкової економіки досягнення успіху в конкурентній боротьбі залежить від якості управління, а ефективно вирішення стратегічних і тактичних завдань організації потребує залучення висококваліфікованих спеціалістів. Оперативна адаптація підприємства до змін ринкового середовища можлива на базі професіоналізації управління, яка передбачає, насамперед, необхідність підготовки управлінських кадрів, здатних реалізовувати процеси і методи управління аграрних підприємств.

У свою чергу, ситуація в процесі управління виникає під впливом зміни характеристик внутрішніх змінних організації або чинників зовнішнього середовища, в якому працює організація. Ситуація може виявляти на організацію або керований конкретний об'єкт позитивний вплив, підвищуючи ефективність, або негативний, зменшуючи її. Ситуації в процесі управління створюють проблеми, які повинні вирішуватися менеджерами.

Проблема передбачає виявлення основних протиріч між умовами роботи організації, породженими ситуацією, і умовами, необхідними для досягнення організацією своєї мети.

Конкретно вплив на ситуацію здійснюється через рішення, що являє собою заключний, відповідальний етап в процесі управління. Саме цей етап приводить до дії людські, матеріальні та фінансові ресурси [1, с. 136-137].

Після визначення цілей управління, планів діяльності, формування організаційної структури та системи взаємовідносин персоналу, прийняття управлінських рішень настає черга пошуку найефективніших способів впливу на людей, які забезпечили б досягнення поставлених цілей, виконання планів і рішень. Йдеться про арсенал методів, використовуючи які менеджер спонукає підлеглих до виконання планів, завдань, рішень, зумовлених загальною чи локальною метою діяльності організації.

Менеджмент використовує різноманітні способи, підходи та прийоми, які дають можливість: упорядковувати, націлити (спрямувати) та ефективно організувати виконання притаманних йому функцій, процедур і операцій, необхідних для здійснення управлінських процесів.

Методи менеджменту покликані забезпечити умови для чіткого налагодження його процесу. Вони орієнтовані насамперед на високу продуктивність і ефективність діяльності персоналу фірми, на злагоджену роботу підрозділів фірми, на чітку організацію різноманітної діяльності фірми й управління нею на рівні світових стандартів. За характером дії методи умовно можна поділити на методи матеріальної, соціальної і владної мотивації або економічні, організаційно-розпорядчі та соціально-психологічні.

Класифікація методів менеджменту дає змогу менеджеру диференційовано обирати методи або їх групи залежно від характеру регульованих відносин і процесів. Ефективним є комплексне використання методів. Нехтування будь-яким із них, надання переваги тільки деяким негативно позначається на загальній дієвості менеджменту організації [2, с. 294].

Отже, методи в менеджменті мають особливе значення. З їхньою допомогою відбувається взаємне збагачення його теорії та практики. Так, розв'язуючи те чи інше завдання менеджменту, методи слугують меті практичного управління, надаючи в його розпорядження систему правил, прийомів та підходів, за допомогою яких скорочуються витрати часу й інших ресурсів на постановку та реалізацію мети. Разом із тим використання системи методів у вивченні нових управлінських проблем дає змогу розширити і поглибити знання про управління. Таким чином, методи сприяють розвитку теорії менеджменту, піднімаючи її на більш високий рівень [3, с. 451].

Сучасна економічна реформа в Україні, яка здійснюється у напрямі ринкових перетворень докорінно змінює характер, методи та процес управління аграрним підприємством.

Доцільно виділити наступні напрямки в удосконаленні процесу управління:

- удосконалення методик виконання окремих операцій і видів робіт;
- організаційне регулювання використання сучасної техніки управління;
- прискорення процесів управління за рахунок його процедурної частини;
- використання специфіки умов і загальних тенденцій науково-технічного розвитку;
- запровадження обліку соціально-психологічних факторів, інтегруючої ролі мети, тенденцій ущільнення часу та ін.

[4, с. 69].

Список використаної літератури:

1. Андрушків Б. М., Основи менеджменту/Б.М. Андрушків, О. С.Кузьмін // – Львів: Світ, 1995. – 296 с.
2. Осовська Г. В. Основи менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене /Г.В. Осовська, О. А.Осовський //– Київ: Кондор, 2004. – 664 с.
3. Тернавська Н. П., Менеджмент:теорія та практика: Підручник для вузів /Н.П. Тернавська, ПушкарР. М.//– Тернопіль: Карт-бланш, 1997. – 456 с.
4. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: Підручник. Видання 2-ге, випр., доп. /Ф.І. Хміль//– Київ: Академвидав, 2007. – 576 с.